

TDP (General) 5th Semester Exam., 2019

SANSKRIT

(General)

FIFTH PAPER

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer **four** questions, taking **one** from each Unit

*Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable*

UNIT—I

1. Discuss the characteristic features of 'Agni' as described in your text. 10

2. Translate preferably in English any two of the following : 5×2=10

(a) उप त्वाग्ने दिवेदिवे
दोषावस्तर्धिया वयम्।
नमो भरन्त एमसि ॥

- (b) पू॒षा गा अ॒न्वे॑तु नः
पू॒षा रं॑क्ष॒त्वर्व॑तः ।
पू॒षा वा॒जं स॑नोतु नः ॥
- (c) अ॒क्षैर्मा दी॑व्यः कृ॒षिमि॑त् कृ॒षस्व
वि॒त्ते रं॑स्व ब॒हु म॑न्यमानः ।
तत्र॒ गावः॑ कित॒व तत्र॑ जा॒या
तन्मे॒ वि च॑ष्टे सवि॒ताय॑म॒र्यः ॥
- (d) स॒मा॒नी व॒ आ॒कू॑तिः
स॒मा॒ना हृ॑द॒यानि॑ वः ।
स॒मा॒नम॑स्तु वो॒ मनो॑
यथा॒ वः सु॑स॒हास॑ति ॥

UNIT—II

3. Mention the characteristics of स्थितप्रज्ञ as described by Śrīkr̥ṣṇa in the Second Chapter of the Śrīmadbhagavadgītā. 10
4. (a) Translate preferably in English any one of the following : 5
- (i) ई॒शा वा॑स्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन॒ त्यक्ते॑न भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद् धनम् ॥
- (ii) देही नित्यमवध्योऽयं देहे सर्वस्य भारत ।
तस्मात् सर्वाणि भूतानि न त्वं शोचितुमर्हसि ॥

(b) Explain with reference to the context any one of the following :

5

(i) विद्यां चाविद्याञ्च यस्तद्वेदोभयं सह ।
अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा विद्ययामृतमश्नुते ॥

(ii) य एनं वेत्ति हन्तारं यश्चैनं मन्यते हतम् ।
उभौ तौ न विजानीतो नायं हन्ति न हन्यते ॥

UNIT—III

5. Define and illustrate any two of the following Alamkāras according to the *Sāhityadarpaṇa* : 5×2=10

यमकम् ; काव्यलिङ्गम् ; विभावना ; उत्प्रेक्षा ।

6. (a) Give the definition of अभाव and discuss its varieties with examples. 10

Or

(b) Write short notes on any two of the following : 5×2=10

विशेषः ; पृथिवी ; सामान्यम् ; मनस् ।

UNIT—IV

7. Discuss the role of Sanskrit in the history of evolution of linguistics. 10

Or

Discuss with proper examples the non-Aryan influence on Sanskrit.

8. Write short notes on any two of the following : 5×2=10

(a) Metathesis (वर्णविपर्यय)

(b) Assimilation (समीभवन)

(c) Haplology (समाक्षरलोप)

(d) Pāli language (पालिभाषा)

★★★

TDP (General) 5th Semester Exam., 2018

SANSKRIT

(General)

FIFTH PAPER

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer **four** questions, taking **one** from each Unit

*Candidates are required to give their answers in their
own words as far as practicable*

UNIT—I

1. Discuss the subject-matter of 'Devī-sūkta' as described in your text. 10

2. Translate preferably in English any two of the following : 5×2=10

(a) अग्निना रयिमश्रवत्

पोषमेव दिवेदिवे।

यशसं वीरवत्तमम्॥

(b) पूष्णश्चक्रं न रिष्यति
न कोशोऽव पद्यते ।
नो अस्य व्यथते पविः ॥

(c) द्वेष्टि श्वश्रुरपं जाया रुणद्धि
न नाथितो विन्दते मर्डितारम् ।
अश्वस्येव जरतो वस्न्यस्य
नाहं विन्दामि कितवस्य भोगम् ॥

(d) सं गच्छध्वं सं वदध्वं
सं वो मनांसि जानताम् ।
देवा भागं यथा पूर्वे
संजानाना उपासते ॥

UNIT—II

3. Write briefly the main theme of the *Īsopanīṣad*. 10

4. (a) Translate preferably in English any one of the following : 5

(i) यस्मिन् सर्वाणि भूतान्यात्मैवाभूद्विजानतः ।
तत्र को मोहः कः शोक एकत्वमनुपश्यतः ॥

(ii) देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।
तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥

(b) Explain with reference to the context any *one* of the following :

5

(i) अन्धं तमः प्रविशन्ति येऽविद्यामुपासते ।
ततो भूय इव ते तमो य उ विद्यायां रताः ॥

(ii) न जायते म्रियते वा कदाचित्
नायं भूत्वा भविता वा न भूयः ।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो
न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥

UNIT—III

5. Define and illustrate any *two* of the following Alamkāras according to the *Sāhityadarpaṇa* :

5×2=10

उपमा ; कारणमाला ; व्याजस्तुतिः ; विशेषोक्तिः ।

6. (a) Give the definition of समवाय and explain its nature.

10

Or

(b) Write short notes on any *two* of the following :

5×2=10

तेजस् ; आकाशः ; अत्यन्ताभावः ; आत्मन् ।

UNIT—IV

7. Discuss with suitable examples the characteristics of Indo-Iranian languages. 10

Or

Discuss the main differences between Vedic and Classical Sanskrit.

8. Write short notes on any two of the following : 5×2=10

(a) Prothesis (वर्णागम)

(b) Epenthesis (अपिनिहिति)

(c) Ablaut (अपश्रुति)

(d) Dissimilation (विषमीभवन)

TDP (General) 5th Semester Exam., 2016

SANSKRIT

(General)

FIFTH PAPER

Full Marks : 40

Time : 2 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

Answer **four** questions, taking **one** from each Unit

*Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable*

UNIT—I

1. Discuss the characteristic features of 'Agni' as revealed in your text. 10
2. Translate preferably in English any two of the following : 5×2=10

(a) अग्निः पूर्वेभिर्ऋषिभि-
रीड्यो नूतनैरुत ।
स देवाँ एह वक्षति ॥

(b) मया सो अन्नमत्ति यो विपर्ययति
 यः प्राणिति य ई शृणोत्युक्तम् ।
 अमन्तवो मां त उप क्षियन्ति
 श्रुधि श्रुत श्रद्धिवं तै वदामि ॥

(c) समानी व आकूतिः

समाना हृदयानि वः ।

समानमस्तु वो मनो

यथा वः सुसहासति ॥

(d) पूषा गा अन्वेतु नः

पूषा रक्षत्वर्वतः ।

पूषा वाजं सनोतु नः ॥

UNIT—II

3. Write a brief discourse on the main teachings of the *Īsopanīṣad*. 10

4. (a) Translate preferably in English any one of the following : 5

(i) असुर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसावृताः ।

तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्महनो जनाः ॥

(ii) हतो वा प्राप्स्यसि स्वर्गं जित्वा वा भोक्ष्यसे महीम् ।

तस्मादुत्तिष्ठ कौन्तेय ! युद्धाय कृतनिश्चयः ॥

(b) Explain with reference to the context any one of the following verses : 5

(i) ईशा वास्यमिदं सर्वं यत् किञ्च जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृधः कस्यस्विद् धनम् ॥

(ii) नैनं छिन्दन्ति शस्त्राणि नैनं दहति पावकः ।
न चैनं क्लेदयन्त्यापो न शोषयति मारुतः ॥

UNIT—III

5. Define and illustrate any two of the following Alamkāras according to the Sāhityadarpaṇa : 5×2=10

यमक ; उपमा ; विशेषोक्ति ; काव्यलिङ्गः ।

6. (a) Discuss अभाव with its varieties. 10

Or

(b) Write short notes on any two of the following : 5×2=10

आकाश ; आत्मन् ; विशेष ; परसामान्य ।

UNIT—IV

7. Trace the history of evolution of linguistics with reference to the role of Sanskrit in this field. 10

Or

Discuss the main differences between Vedic and Classical Sanskrit.

8. Write short notes on any two of the following :

5×2=10

(a) Dissimilation (विषमीभवन)

(b) Epenthesis (अपिनिहिति)

(c) Prothesis (वर्णागम)

(d) Prākṛta Language (प्राकृत भाषा)
